

Den äldre kattens dolda sjukdomar

Livsviktiga kunskaper för ett långt och hälsosamt kattliv

KVÄLLENS MENY

Vad gör den äldre katten så speciell

Den magra äldre katten

Aj, aj – det gör ont då jag rör mig

Njursvikt – varför är njuren så viktig, tecken på njurproblem, behandling

PAUS – 5 minuters fika

Högt blodtryck – den tysta dödaren

Hypertyreos

Seniorkontroller – varför behöver katterna dom?

Vad är en äldre katt?

Veterinär Anna-Karin A. Landgren

How old is your cat?

	Life stage	Age of cat	Human equivalent age
	Kitten Birth – 6 months	0-1 month	0-1 year
		2 months	2 years
		3 months	4 years
		4 months	6 years
		5 months	8 years
		6 months	10 years
	Junior 7 months – 2 years	7 months	12 years
		12 months	15 years
		18 months	21 years
		2 years	24 years
	Adult 3 – 6 years	3 years	28 years
		4 years	32 years
		5 years	36 years
		6 years	40 years
	Mature 7 – 10 years	7 years	44 years
		8 years	48 years
		9 years	52 years
		10 years	56 years
	Senior 11 – 14 years	11 years	60 years
		12 years	64 years
		13 years	68 years
		14 years	72 years
	Super Senior 15 years+	15 years	76 years
		16 years	80 years
		17 years	84 years
		18 years	88 years
		19 years	92 years
		20 years	96 years
		21 years	100 years
		22 years	104 years
		23 years	108 years
		24 years	112 years
		25 years	116 years

CatCareforLife is brought to you by

In partnership with

Kattens olika livsstadier har olika hälsoproblem

Vad är en katt?

Vill ha kontroll för att känna sig trygg

Mitt hem min borg! Jag vill kunna läsa av min miljö

Undviker faror och hot

Förändringsfientlig - allt skall vara som det alltid varit

Om jag visar mig svag, så kan jag lätt bli ett byte

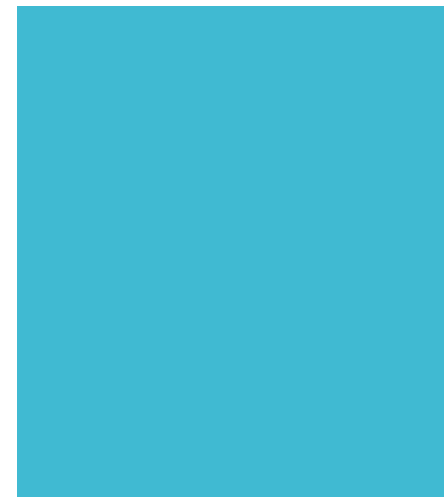

Mästare i förklädnad!

Katter döljer tecken på svaghet

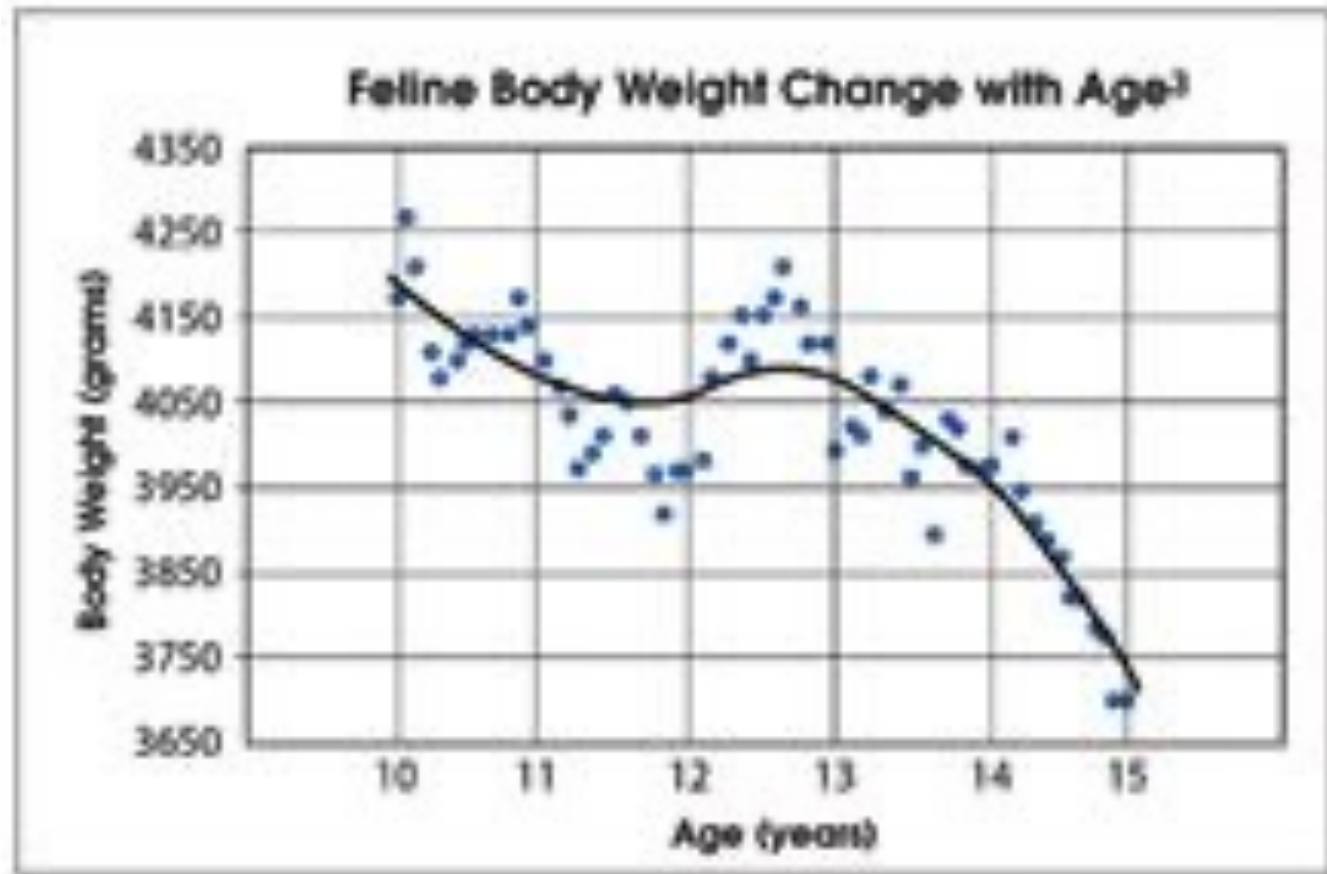
Sjukdomar blir svåra att upptäcka

Många tecken på sjukdomar är ospecifika

Den äldre katten är speciell

- Känsligare för förändringar – även kroppsliga
- Sinnena kan avtrubbas
- Vikten och ämnesomsättningen ändras

Varför minskar äldre katten i vikt?

Sämre upptag i tarmen – 10 %
sämre upptag

Sämre upptag av fett

Sämre upptag av proteiner

- Håll koll på tänderna
- Håll koll på smärta
- Minska stress - förändringar i miljön kan stressa katter.
- Vissa katter äter mer & andra mindre då de är stressade.
- Mata regelbundet
- Flera matstationer
- Upphöjda matskålar
- Foder med hög energi, lättillgängliga näringsämnen, (minskat fosfor) och antioxidanter är viktiga.

Hjälp din katt hålla vikten

Den magra gamla katten

Sarcopeni är en åldersrelaterad viktnedgång som sker om katten inte får i sig de kalorier kroppen kräver. Detta kan bero på sämre upptag i tarmen. Energin måste då komma ifrån andra källor. Energi tas då genom att kroppens vävnader bryts ned och katter förlorar i muskelmassa.

Kachexi är en viktnedgång där katten har sjukdomar som gör att katten inte får i sig tillräckligt med energi eller där sjukdomar ökar energitillgången hos katten.

Många äldre katter drabbas av sjukdomar som påverkar metabolism och kaloriintag och den äldre katten kan då behöva kämpa mot både sarcopeni & kachexi.

Sjuklig viktnedgång

Risken med viktminskning
ökar med ålder & är vanligt
vid olika krämpor

Njursvikt

Inflammation- artros

Hjärtsjukdom

Hypertyreos-
ämnesomsättnings-
sjukdom

Hur motverkar vi sarcopeni?

- Seniordieter med lätt tillgängliga näringsämnen av hög kvalitet med antioxidanter & omega 3
- Miljöberikning & aktivering genom aktiv lek (hela livet)

Risker med magra katten

En låg vikt och förlust i muskelmassa ger katten ökad risk för att drabbas av både sjukdom och dödlighet.

kortare överlevnadstid vid njursvikt

Kortare överlevnadstid vid hypertyreos

Mål: Vi behöver hitta dessa katter i tid och behandla sjuklig viktnedgång & bakomliggande sjukdomar.

Tips på hur du bedömer kroppshull på din katt?

Testa på din egen hand

WSAVA's skala för
bedömning av katters hull

AJ, AJ, AJ!

ARTROS – ledstelhet
ett dolt lidande hos
den äldre katten

Förändringar i
beteendet vanligast

Hoppar ej lika högt

Viktnedgång

Inaktivitet

Kissar/bajsar utanför
lådan

Ändrat temperament

Minskad
muskelmassa

**Visste du? 2 studier
visade att katter över 12 år
hade upp till 74% av katternas
artros!!!**

Om 70 % av Superseniorerna har artros- Varför får då inte alla dessa katter behandling?

Katten är ingen
liten hund!

Döljer sina svagheter

Går inte ut på
promenad

Ser ingen hälta för ofta
dubbelsidiga problem

"Katten sover mycket" -
"men den är ju
gammal...."inaktivitet
misstas för naturliga
ålderstecken

Svårt att tyda kattens
tecken på smärta

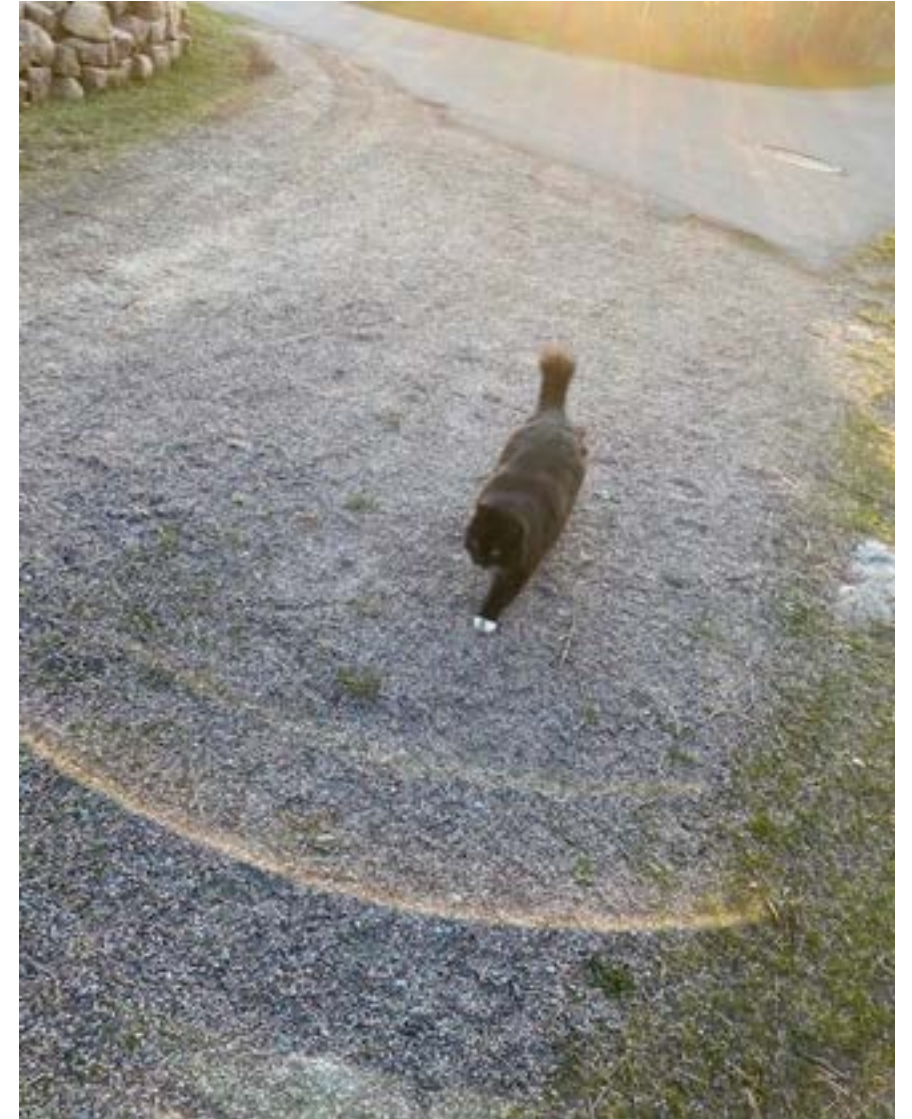
KESO som bara ville vara inne & sova

Håll koll på förändrat beteende

Tidigare var Keso:

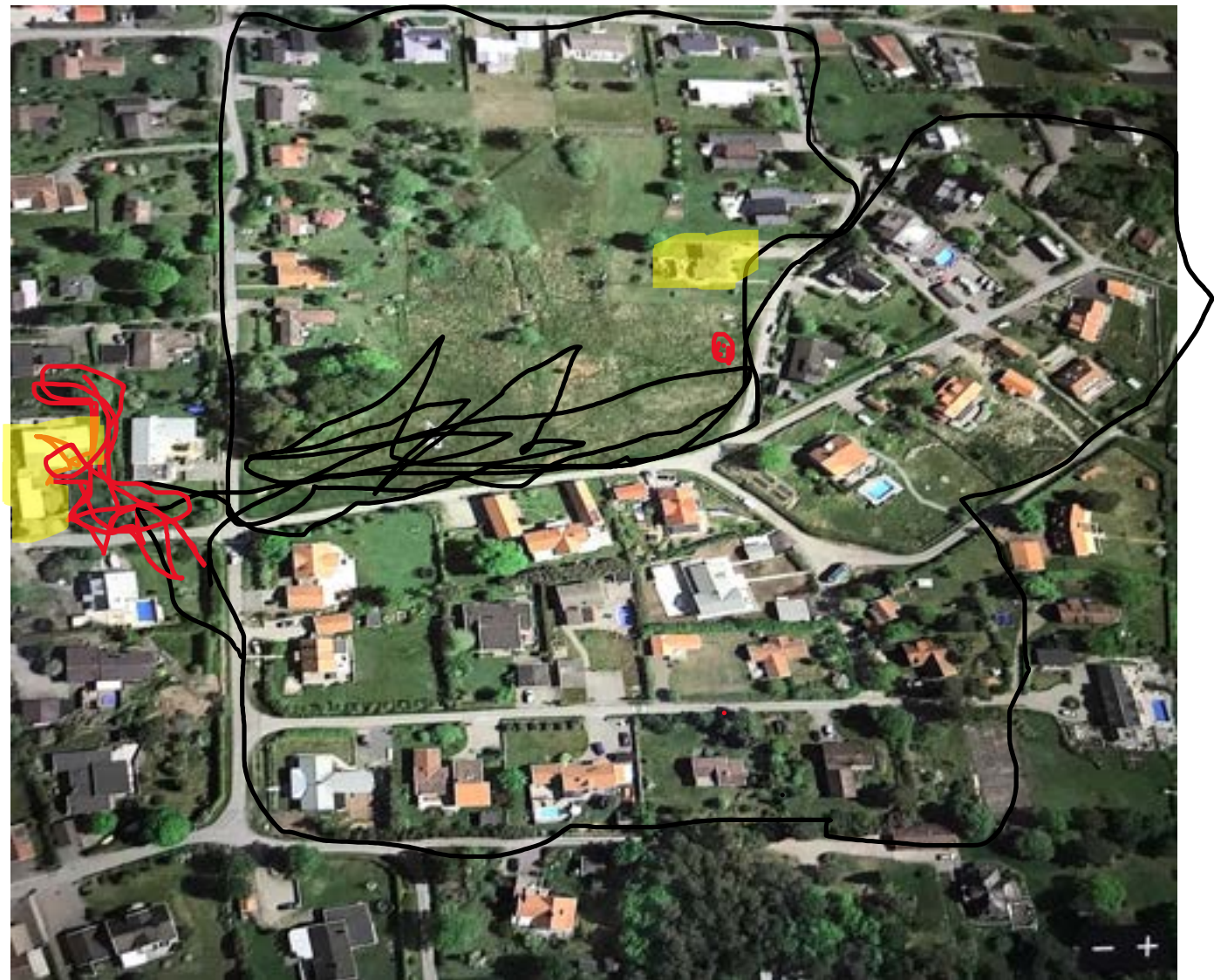
- Social
- Följde med på promenad
- Rörlig
- Tyckte om att bli klappad
- Gillade att ha koll på läget
- satt ofta på muren
- Hoppade upp på diskbänken vid matdax

Keso ändrade beteende.

Följde inte med på promenader
Var inte ute lika mycket
Var inte och höll koll på ängen
Sov mer
Lekte inte lika mycket
Hoppade ej lika högt-
hoppade ej upp på diskbänken, eller
satt ej på muren
Sökte inte kel lika mycket

Varför lindra smärta?

Katter döljer smärta

kronisk smärta ger fysisk sjukdom

Kronisk smärta ger kraftigt minskad livskvalitet

Kronisk smärta förkortar livet på katterna

Keso efter smärtlindring- leker igen

Keso efter smärtlindring- håller koll igen

Hur känner jag igen smärta? -Feline Grimace Scale

<https://www.felinegrimacescale.com>

Behandling artros – miljöförändringar, läkemedel, tillskott , foder & komplementär medicin

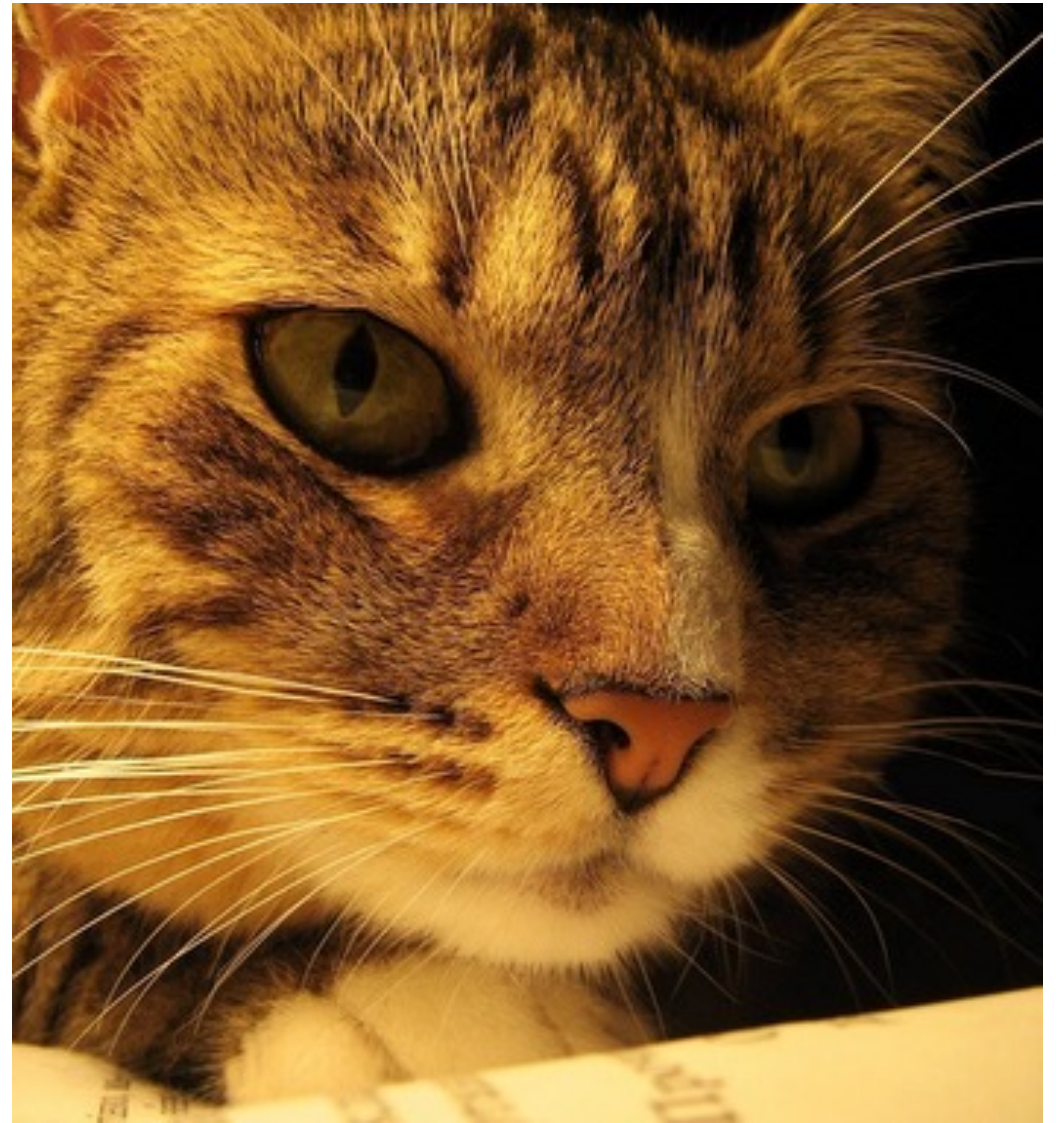
Läkemedel för katt
som är lätta att ge.
Även katter som har andra
sjukdomar behöver
smärtlindring!
Ge minsta effektiva dos
läkemedel

Kronisk njursvikt

Hur många i publiken har haft en katt
med njursvikt?

Svårt att hitta njursjuka katter i tid

30 % av katter vid 10 års ålder lider av njursvikt

Inte förrän 75% av njurens vävnad är förstörd visar katten tecken på njursjukdom

De första tecken på njursjukdom är inte tydliga

Katter är lite hemliga

Vad har njuren för funktion?

Reningsverk

Balansera kroppsvätskor

Reglerar blodtrycket

Saltbalans, elektrolyter

Blodbildning

PH:t i blodet

Skelettmetabolismen

Vilka är tecknen på att min katt har njursvikt?

- Ospecifika symptom
- Dricker & kissar mer
- Går ner i vikt
- Äter inte lika mycket
- Kräsen
- Trötthet
- Kräkningar
- Dålig andedräkt
- Sår i munnen
- Dålig pälskvalitet

Varför får vissa katter njurproblem?

Ålder risken för njursvikt
Ökar med åldern. Skadorna på njuren ökar också med ålder

Ras- Medfödda fel, visa raser har ökad risk för njursjukdom så som abessinier, perser, siames, burma

Sjukdomar i urinvägarna – urinsten, urinstopp, urinvägsinfektioner

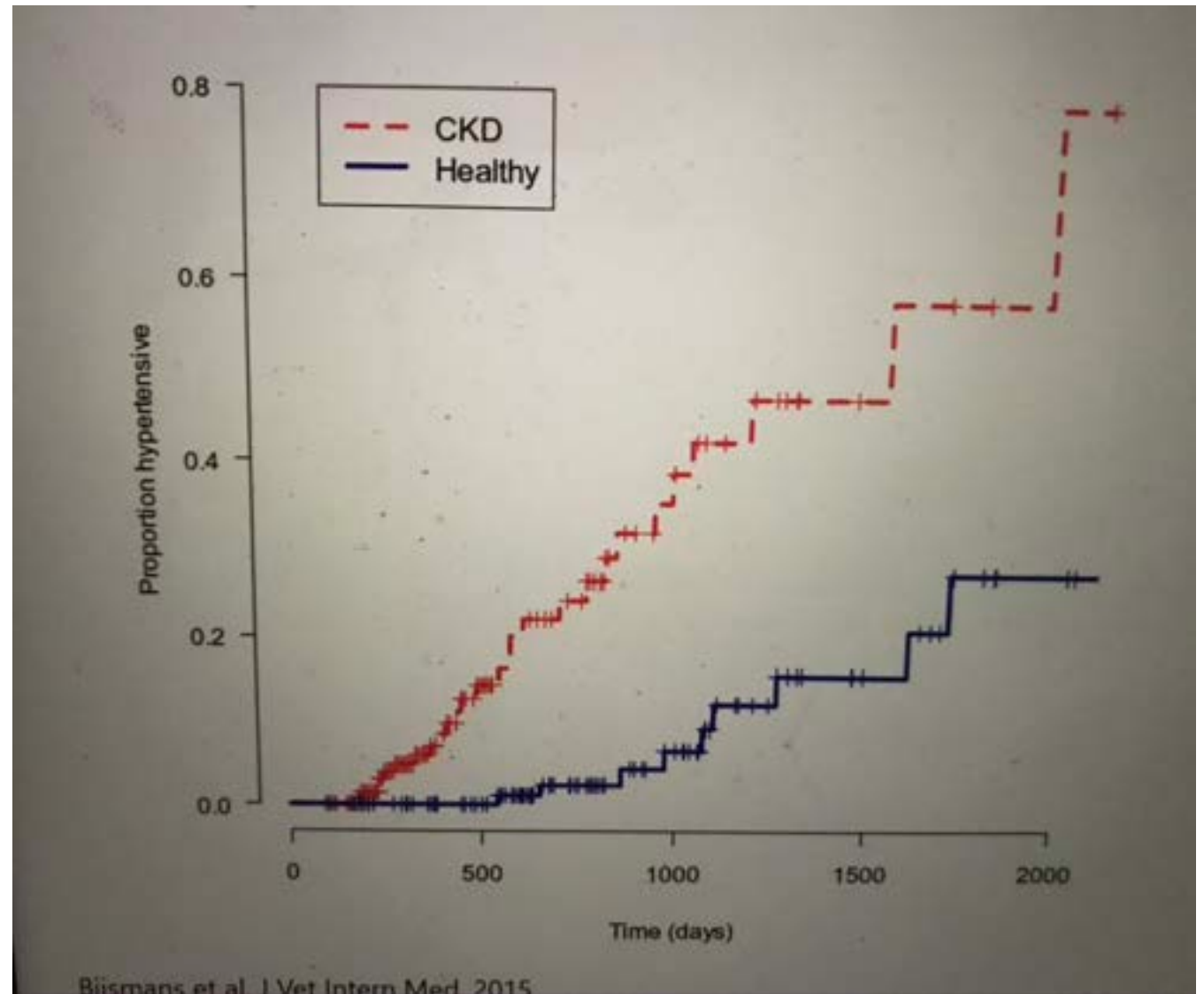
Dieten?? - Långvarig högproteindiet? Vi vet ej detta men vi vet att det är skadligt för njur-
Katter, långvarig diet med högt fosforinnehåll skadligt

Njurarna & blodtrycket

- Högt blodtryck ger skador på olika målorgan- ögat, hjärnan, njuren & hjärtat.
- Om vi hittar ett högt blodtryck måste vi leta efter orsak eftersom 80% av dessa katter har njursjukdom eller hypertyreos.
- Att regelbundet ta blodtrycket på äldre katter kan hjälpa till att hitta katter med sjukdomar i tidigt skede

Hur hittar vi njurkatterna?

SENIORKONTROLLER!

Kontrollera njurkatterna genom blodprov, regelbundna urinprov, blodtrycksmätning & glöm inte att hålla koll på vikten

Blodprov mäter vi kreatinin, SDMA, urea, fosfor, kalium, röda/vita blodkroppar etc

Glöm inte urinprovet!

Nya studier – nya möjligheter ? FGF23 hittar tidiga tecken på obalans i fosforomsättningen & tecken på bindvävstillväxt i njuren

Hitta orsaken och behandla den.

Odla på urinen för att se om njurproblemen har orsakats av en urinvägsinfektion. Röntgen eller ultraljud av njuren kan ge ledtrådar. Till exempel kan man hitta urinstenar, tumörer, förkalkningar. Har katten några andra sjukdomar?

Högt blodtryck i njuren skadar njuren ännu mer & ger proteinuri.

Proteinuri förkortar kattens levnadstid. Proteinuri skadar njurvävnaden mer & om proteinurin håller i sig är det en dålig prognostisk faktor

Ett urinprov visar enkelt om din katt lider av proteinuria ("proteinläckage")

I urinprov kan man också se vilken koncentrationsförmåga njuren har.

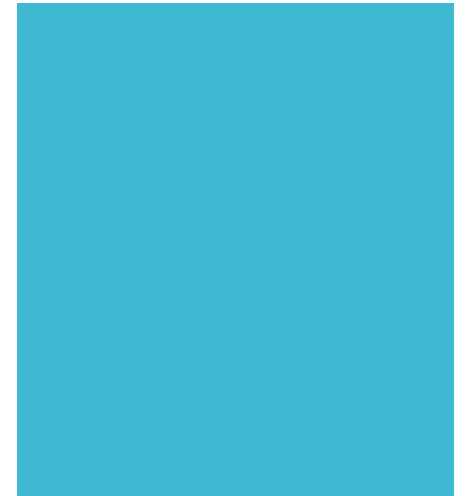
Hur får jag urin ifrån min katt?? Genom urinprovtagningsskit som finns på din veterinärklinik.

Behandling av njursvikt

1. Minska uremin
2. Kontrollera fosfor
3. Behandla proteiner i urinen
4. Behandla eventuellt högt blodtryck
5. Övriga behandlingar – ffa senare i njursjukdomen

Njurskydande behandlingar

Vi vill hitta katterna tidigt, för att sätta in bromsande/skyddande behandlingar. Om vi hittar katterna senare är det understödjande behandlingar.

Förhindra ökning av fosfor

Behandla proteiner i urinen

Njurdiet – men katten måste vilja äta dieten!

Snart kanske behandla bindvävstillväxt i njuren?

Starta med en behandling i taget. Det är ofta livslånga behandlingar som behöver fungera att ge på stressfritt vis

Använd läkemedel & tillskott som är lätta att ge

Njurdiet förlänger livet på njurkatten

Minskat protein minskar de uremiska gifterna i kroppen

En njurkatt med sarcopeni/kachexi behöver lite ökad andel proteiner i sin diet.

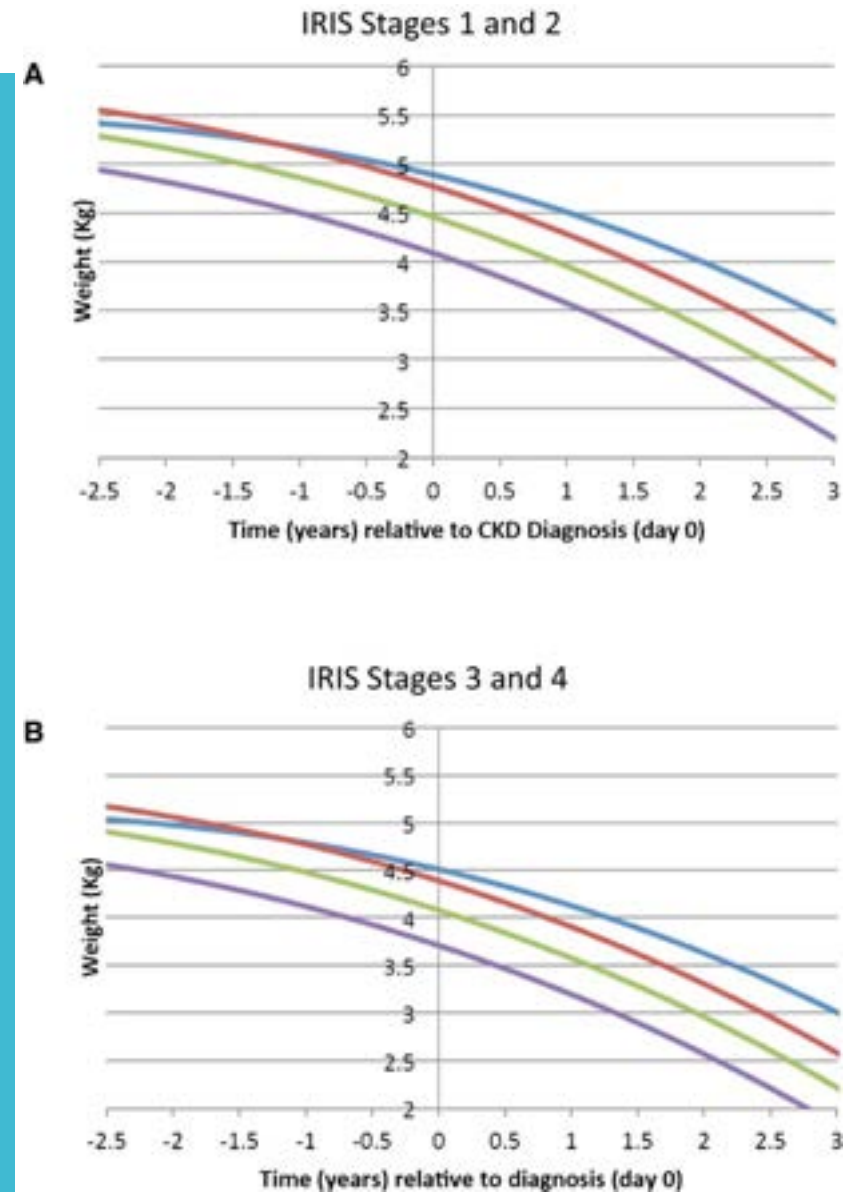
Minskat forsfor minskar fortskridandet av njursjukdomen & minskar urkalkningen av skelettet samt minskar bindvävstillväxt i njuren.

NYA STUDIER Ökade halter av antioxidanter i tidig njursvikt
→förhindrar, bromsar

Återigen - Håll koll på vikten

Viktminskning innan & efter diagnos av njursjukdom samt viktnedgång vid olika njurklasser

Flera sjukdomar
förändrar tarmens
rörelser.

Många njurkatter
lider av
förstoppning och
går mer sällan på
kattlådan.

Tecken på
förstoppning kan
även vara att katten
sitter länge eller
jamar då de sitter
på lådan

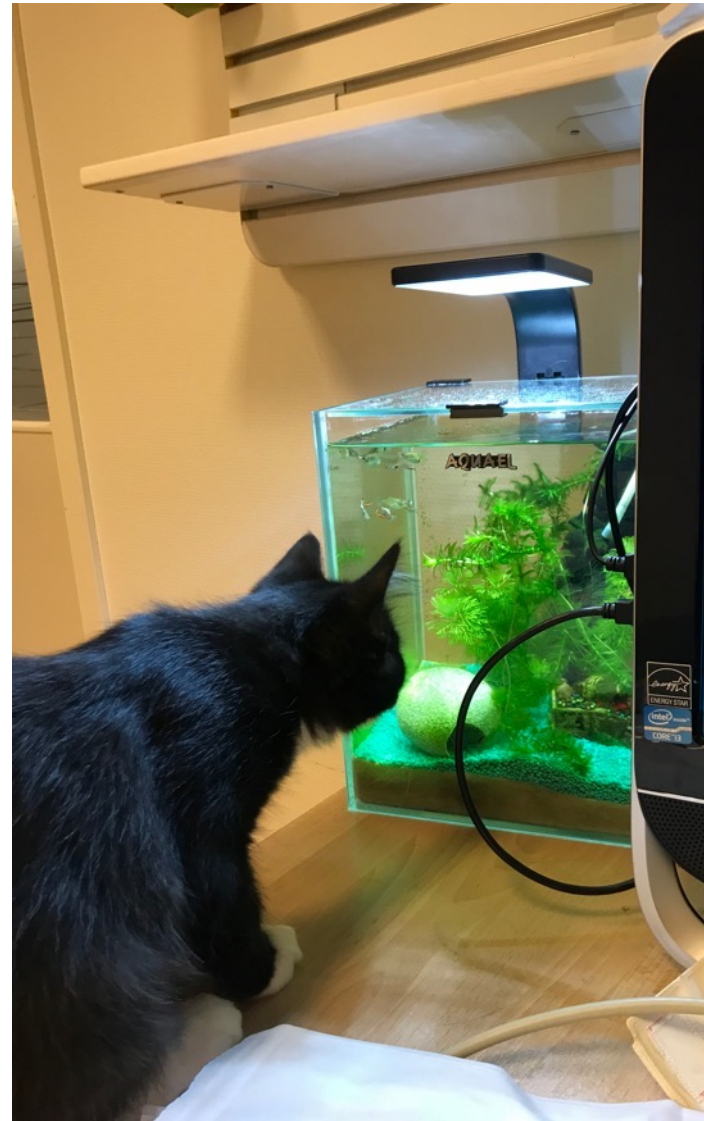
Blötfoder kan minska
risken för förstoppning

Avslutningsvis – Vad händer på kattlådan?

PAUS – Lite bilder ifrån era Kattvänliga kliniker

Har du en rädd katt be din klinik
om hjälp!

Högt blodtryck

Den tysta dödaren – varje år dör katter i onödan av för högt blodtryck

Veterinär Anna-Karin A. Landgren

Vem drabbas av högt blodtryck?

Risken för högt blodtryck ökar med åldern- 1 av 6 Katter har högt blodtryck vid 7 års ålder

Övervikt ökar risken

Vissa sjukdomar ökar risken för hypertension- diabetes, njursjukdom, hypertyreos

Högt blodtryck är nästan alltid sekundärt → leta orsak!

80% av hypertensiva Katter har njursvikt eller hypertyreos

Upp till 40% av diabeteskatter hade ökat blodtryck innan de fick diagnosen diabetes.

Att ta blodtrycket regelbundet kan hjälpa till att hitta andra sjukdommar i tid.

När är trycket
högt?

Yttre orsaker till högt blodtryck

Högt blodtryck skadar

ögonen, hjärnan, njurar & hjärtat är känsliga för högt blodtryck

Hur märker jag om
min katt har högt
blodtryck?

Första tecknen visar
sig i ögonen

- Plötslig blindhet

- Går in i saker

- Skador, förändringar i
ögonen

- Går längs med
väggarna

Tecken på hjärnskador

Jamar högt

Oro, vandrar, kommer ej
till ro

Vinglig gång

Äter sämre

Högt blodtryck kan ge
huvudvärk

Pressar huvudet mot väggen

Darrningar, kramper

Salivering

Hur tar man blodtryck utan stress?

Stressa inte till veterinären

Sitt i kattväntrum

Låt katten slappna av i 5-10 minuter då de kommer in i undersökningsrummet

Ta flera tagningar - minst 5 liknande tagningar

Samma katt- Nisse 3 år tidigare

Positiva erfarenheter & kattvänlig hantering är viktigt.

Att ge katten möjlighet att hantera stress genom att gömma sig lite

Vänj katten vid blodtrycksmaskinen genom att ta flera tagningar.

Hur behandlar jag högt blodtryck?

Behandla andra sjukdomar – ofta orsakas hypertension av andra sjukdomar.

Läkemedel – lätta att ge då det ofta är långvariga behandlingar

Diet?- seniorfoder, early kidney foder?

Linus –katten som inte gick att mätta men ändå gick ner i vikt

Kan det vara fel på
ämnesomsättningen?

Mimmi -
nattprataren

Veterinär Anna-Karin A. Landgren

Vad är hypertyreos?

En överproduktion av sköldkörtelhormon ofta på grund av en "godartad tumör", vilket ger en överdriven ämnesomsättning & förr eller senare allvarliga skador på olika organsystem i kroppen.

Organ som ofta skadas är njurar & hjärtat

Hur vet du om din katt har hypertyreos?

Behandling hypertyreos

Operation

Radioaktivt jod

Läkemedel som trycker ned
produktionen av
ämnesomsättningshormon-
flytande läkemedel, tabletter.

Tänk säkerhet hos kattägaren!
Tvätta händerna efter
medicinering.

Diet med lågt jod - Hill's y/d

Regelbunda kontroller – vi
kontrollerar hormonnivåer,
njurarna, blodtrycket & hjärtat

Äldre katter har ofta flera sjukdomar samtidigt

Den äldre katten blir skör/känslig.

Känsligheten beror på ökad oxidativ stress i kroppen, flera års av utsatthet ifrån infektiösa virus/bakterier.

Teori att detta ger nedsatt immunförsvar, vilket man funderar på om detta ger ett överdrivet svar i kroppen som man kallar i talspråk för "inflammaging"

“Skörheten” behöver motverkas genom att förebygga

Minska riskfaktorer för att sjukdomar skall ske – vaccinera, bra nutrition, aktivera & berika livet igenom.

Fördröj utveckling av olika sjukdomar – livsstadiefoder, antioxidanter som tillskott, seniorkoller

Minska komplikationer/följder av sjukdomarna

Seniorkoller varför behövs dom?

Från 7 års ålder 1 gång årligen. Vid 15 års ålder 2 gånger årligen.

Vi vill upptäcka sjukdomar/lidanden i tid

Katter döljer tecken på sjukdom

Vi vill bromsa sjukdomar

Vi vill förhindra att sjukdomar sker

Vi vill öka livslängden samtidigt samt livskvaliteten hos katterna

**Frågeformulär om
din äldre katt. Fyll i
& lämna till din veterinär 😊**

Min katt.....

Ja   Kanske   Nej

Aktivitet & rörlighet

Sover mer	☐	☐	☐
Är mindre aktiv/leker mindre	☐	☐	☐
Vill inte hoppa upp/ned lika högt	☐	☐	☐
Tillbringar mindre tid till pälsvård	☐	☐	☐
Vill inte gå i trappor	☐	☐	☐
Kissar/bajsar utanför lådan	☐	☐	☐
Protesterar/skriker vid lyft	☐	☐	☐
Visar tecken på stelhet	☐	☐	☐
Min katt ligger mer på en plats	☐	☐	☐

Mentalt Status

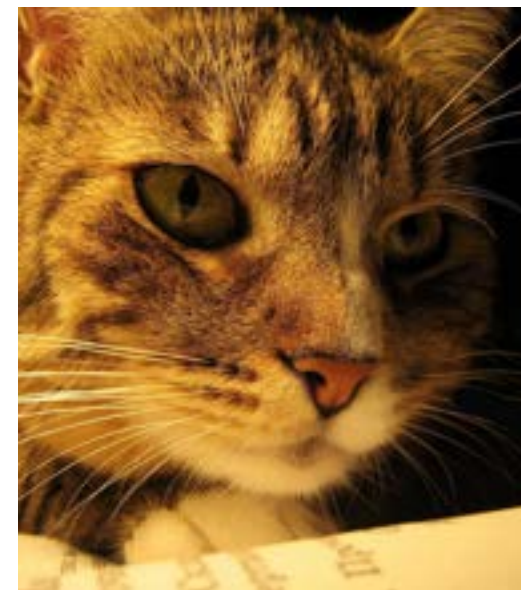
Min katt skriker utan orsak	☐	☐	☐
Min katt verkar förvirrad/glömsk	☐	☐	☐
Min katt vill inte vara med mig lika mycket	☐	☐	☐
Har förändrat temperament(arg, tillgiven..)	☐	☐	☐

Aptit & vattenintag

Min katt är hungrig & äter mer	☐	☐	☐
Min katt äter mindre	☐	☐	☐
Jag måste byta mat ofta	☐	☐	☐
Min katt har gått ned i vikt	☐	☐	☐
Min katt dricker mer vatten	☐	☐	☐
Min katt vill dricka vatten från nya ställen	☐	☐	☐
Min katt mår illa/kräks oftare	☐	☐	☐

Jag har funderat på följande om min katt.....(skriv ned eventuella frågor, orosmoment som du har angående din katt).

Veterinär Anna-Karin A. Landgren

TACK för att
ni lyssnade!
Nu lite mer om
nutrition ifrån
Hill's

Veterinär Anna-Karin A. Landgren